

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

I FEEL
SLOVENIA

Izzivi gospodarstva pri energetske prehodu in spodbude

Ljubljana, 19. maj 2026

Marija Čebular Zajec, Sekretarka, Direktorat za industrijo,
podjetništvo in internacionalizacijo, MGTŠ

VISOKI STROŠKI ENERGIJE

- dražja elektrika in plin
- manjša konkurenčnost
- selitev proizvodnje
- pritisk na industrijo in delovna mesta

KLJUČNI IZZIVI GOSPODARSTVA DANES

SVET V HITRIH SPREMEMBAH – POTREBNI SO PAMETNI ODGOVORI

POMANJKANJE DELOVNE SILE

- staranje prebivalstva
- pomanjkanje kadrov
- težave pri iskanju ustreznih ljudi
- ovira za rast in razvoj

GEOPOLITIČNA NESTABILNOST

- vojne in konflikti
- sankcije in trgovinske omejitve
- nestabilne dobavne verige
- negotovost in nihanja na trgih

ZELENI PREHOD

- zmanjšanje emisij CO₂
- velike investicije
- nove tehnologije in procesi
- usklajevanje med okoljem in gospodarsko rastjo

TEHNOLOŠKA REVOLUCIJA IN UMETNA INTELIGENCA

- avtomatizacija dela
- večja produktivnost
- nova znanja in spretnosti
- strah pred izgubo delovnih mest
- hitre spremembe in prilagajanje

IZZIVI SO VELIKI,
PRILOŽNOSTI ŠE VEČJE.

INOVACIJE

ZNANJE

SODELOVANJE

ODPORNOST

KITAJSKA KONKURENCA

- močna industrijska podpora države
- nižji stroški proizvodnje
- tehnološki napredek
- pritisk na evropska podjetja

Vir: Chat GPT

VISOKI STROŠKI ENERGIJE

- Zaprtje Hormuške ožine je privedlo do znatnega povišanja svetovnih cen nafte, plina in gnojil. To vpliva tudi na cene električne energije.
- Posledica: povišanje cen energije, motnje v trgovini, upočasnjevanje dobavnih verig.
- Od marca 2026 so se cene surove nafte povišale za več kot 50 %, cene zemeljskega plina pa za približno 85 %. Nestanovitnost cen.
- **Vpliv na konkurenčnost:** pred 2022 so imeli veliki porabniki v Sloveniji za 20-30 % nižjo ceno električne energije glede na povprečje EU – sedaj so nad povprečjem EU.
- Evropska podjetja imajo bistveno višje cene energije kot konkurenti v ZDA ali na Kitajskem.

POMEN INDUSTRIJE

- **Industrija v Sloveniji** (predelovalne dejavnosti v ožjem smislu):
 - >200.000 zaposlenih v >20.000 podjetjih.
 - 18,6 % dodane vrednosti v gospodarstvu v 2025 (negativni trend od 2019).
 - Slovenija je med najbolj industrializiranimi državami - 4. mesto v EU (povprečje EU za 2025 je 14,3 %; ambicija IAA je povečati delež na 20 %)
 - Delež izvoza predelovalnih dejavnosti v prihodkih: 75%. Vlaganja v RRI 80 %.
- **Znotraj tega izstopajo EII** (papirna, kemična, kovinska in nekovinska industrija):
 - Prispevajo cca. 15 % k dodani vrednosti industrije;
 - Porabijo pa približno 50 % energije vseh predelovalnih dejavnosti.
 - Emisijsko intenzivna – ko gre za goriva v industriji se emisije TGP uspešno znižujejo, ko gre za industrijske procese – je izziv večji (t.i. „hard-to-abate“ sektorji)

POT NAPREJ? RAZOGLJIČENJE IN ENERGETSKA UČINKOVITOST

Industrije morajo:

- zmanjšati emisije,
- elektrificirati procese,
- uporabljati vodik,
- zajemati CO₂ /CCUS,
- vlagati v nove tehnologije,
- prehod v krožno gospodarstvo, recikliranje materialov.

Toda:

- tehnologije še niso dovolj razvite,
- investicije so ogromne,
- donosnost pogosto negotova.

Poročilo OECD ugotavlja:

- inovacije obstajajo,
- vendar napredujejo prepočasi glede na podnebne cilje.

Posebej problematično je:

- počasno uvajanje novih tehnologij,
- pomanjkanje usposobljenih kadrov,
- nizka pripravljenost za tvegane investicije.

ENERGETSKA PRODUKTIVNOST

- Izboljšanje energetske produktivnosti (Energetska produktivnost = dodana vrednost na enoto porabljene energije) je ključno z vidika odpornosti in konkurenčnosti.
- Velike energetske krize so razkrile ranljivost proizvodnega sektorja in odvisnost od energetskih virov. Globalne cene energije so se med leti 2020 in 2022 potrojile.
- Kljub temu se je rast energetske produktivnosti v OECD ustavila.
- Potencial za izboljšanje je velik: V povprečju je podjetje v 90. percentilu 20-krat bolj energetsko produktivno kot podjetje v 10. percentilu v isti panogi.
- Razlike so večje kot pri produktivnosti dela.
- Višje cene energije dvignejo energetsko produktivnost: 10 % dvig cen energije dvigne energetsko produktivnost za 2,5 %.
- Za podjetja, vključena v raziskavo OECD, se je energetska produktivnost uporabnikov UI med letoma 2019 in 2023 povečala za 8 % več kot pri tistih, ki niso uporabniki v isti panogi.

NALOGA DRŽAVE: SPODBUJATI PREHOD

- Spodbujati prijave podjetij na **Inovacijski sklad EU** (trenutno uspešna le 2 mala projekta – do 20 mio EUR iz Slovenije) in druge centralizirane sklade EU.
- Spodbujati **raziskave, razvoj in inovacije, pilotno demonstracijske projekte** ter **investicije na področjih nizkoogljičnih tehnologij in digitalizacije** (JR RRI / STEP)
- Spodbujati **naložbe v razogljičenje in energetska učinkovitost** – tudi preko sredstev Podnebnega sklada – konec leta bo za podjetja na voljo 10 mio EUR za zelene naložbe s poudarkom na energetske učinkovitosti preko JR Agencije SPIRIT.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

Hvala za pozornost!

